

Antwerpen, 30 november 2021

ABS en BioForum schrijven een open brief over Vlaamse stikstofaanpak

"Laat de breedste schouders de zwaarste lasten dragen"

Vooraf kleinschaliger en biologische boeren dreigen de dupe te worden van de nieuwe Vlaamse stikstofaanpak, zo waarschuwen het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) en de sectororganisatie van de biologische landbouw BioForum in een open brief aan de Vlaamse regering. 'Met deze landbouwers die met gezond boerenverstand en oog voor de omgeving hun landbouwbedrijf runnen, zou het stikstofprobleem nooit ontstaan zijn.'

Beste regeringsleden,

Dezer dagen buigt u zich opnieuw over het stikstofdossier en we zien dat de focus weer op de veehouderij komt te liggen. Groot was onze verbazing niet toen enkele weken geleden via De Standaard (DS 19 oktober 2021) een nieuw scenario uitlekte om de stikstofcrisis te bezweren. Varkens- en kippenhouders zouden tegen 2030 hun stikstofuitstoot met 60% moeten terugschroeven en rundveehouders met 15 tot 20%. Deze emissiereductie komt voor deze boeren bovenop een al eerder vastgelegde reductie van 10 procent in het Luchtbeleidsplan. Niets of niemand wordt ontzien om tot een definitief kader voor de programmatische aanpak van stikstof (DPAS) te komen, maar het zijn vooral de kleinschaliger en biologische bedrijven die de dupe zullen worden van dit scenario. Een bloedblad onder de doorsnee en kleinere landbouwbedrijven dreigt en een forse schaalvergroting dient zich aan. Is dit wat de Vlaamse Regering op haar conto wil schrijven? Wij dachten nochtans dat dit niet het beeld is dat men voor ogen had als de landbouw van de toekomst. De diversiteit aan Vlaamse landbouwbedrijven wordt in één pennentrek opgegeven ten voordele van de hoofdzakelijk door industriële aangestuurde bedrijven, waarin de veehouder slechts meespeelt als marionet van het grootkapitaal.

Verstikte toekomstplannen

Kleine tot middelgrote veehouders zijn niet in staat om de financiële kosten te dragen voor luchtwassers of andere technieken die ammoniak uit de stallucht kunnen halen. Voor biologische veehouders vallen de gevraagde reducties al helemaal niet te realiseren, vermits de biologische stallen open moeten zijn zodat de dieren te allen tijde in open lucht kunnen rondlopen. Grazende dieren stoten overigens minder ammoniak uit.

Wég ideaal beeld en wég die zo verhoopte groei in het bio-aanbod. Wég ook de Europese Green Deal ambitie om tegen 2030 uit te pakken met 25% biologische productie. Vandaag bengelen we in Vlaanderen onderaan de ladder met amper 1,4% areaal aan biologische productie.

U begrijpt dat er in Vlaanderen helemaal geen beterschap en groei in de biologische veehouderij mogelijk is met het stikstofscenario dat vandaag op tafel ligt. Terwijl net deze kleine en middelgrote bedrijven vlotter de weg richting een duurzamere toekomst kunnen kiezen. Met de voorstellen die

op tafel liggen, wordt hen de facto de mogelijkheid ontnomen om de switch te maken.

Breedste schouders, zwaarste lasten

Sinds 2007 mogen de varkens- en kippensector, mits verwerking van de extra geproduceerde mest, uitbreiden. Het losgeslagen geliberaliseerde Europees zuivelbeleid na 2015 zorgde voor een quasi ongebreidelde groei in de melkveesector en daardoor steeg ook de stikstofuitstoot. Vandaag komt die groei-boemerang dubbel en dik terug en krijgt de individuele kleine boer de rekening gepresenteerd.

Diverse overheden stimuleerden de groei door beleidskeuzes. Een groot aantal toeleveranciers en verwerkers profiteerde daar van, maar vandaag blijft het van die kant nog steeds beangstigend stil in de stikstofdiscussie. Ze laten de boeren de kastanjes uit het vuur halen en wachten af. De kleinere en biologische boeren beleven slapeloze nachten. Ze vragen zich af wat zij verkeerd gedaan hebben. Waarom dienen zij als kop van jut in dit stikstofdossier?

Voor ons is het duidelijk dat de breedste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Bij de individuele beoordeling van bedrijven moet rekening worden gehouden met de reële impact op de natuur in heden én verleden en moet men zich niet blind staren op een vast reductiepercentage van de stikstofuitstoot.

We hopen dat u onze frustratie begrijpt. Met meer landbouwers die met gezond boerenverstand en oog voor de omgeving hun landbouwbedrijf runnen zou het stikstofprobleem in Vlaanderen nooit zo'n vorm aangenomen hebben.

We zijn bezorgd over de toekomst van die veebedrijven die net door hun beperkte omvang een maatschappelijke meerwaarde hebben. Ook zij dragen bij tot de goede staat van de natuurwaarden in de nabijgelegen Speciale Beschermingszones (SBZ-H). Net die bedrijven zorgen voor een gemoedelijke overgang van puur agrarisch gebied naar de SBZ-gebieden in kwestie. Net die bedrijven beheren graslanden, die gewenst en cruciaal zijn voor het behoud van biodiversiteit, voor waterberging, erosiebeperking of koolstofopslag in de bodem.

Gooi het kind niet met het badwater weg!

Hendrik Vandamme (voorzitter ABS) en Alexander Claeys (voorzitter BioForum)

Noot voor de redactie: voor meer informatie kan u contact opnemen met

Hendrik Vandamme, voorzitter ABS, hendrik.vandamme@absvzw.be, 0476/41 51 58

Esmeralda Borgo, beleidsmedewerker BioForum, esmeralda.borgo@bioforum.be, 0496/ 844710

Sabrina Proserpio, persmedewerker, pers@bioforum.be, 0484/24 49 67